

78

1. Včasih praviš: kakšen problem: našeto na suštinskite opštestveni procesi vo literaturata? Delo e najden na jadenadekvaten umetnički izraz na tie procesi?

Na ovis i alio alični praviš ne može da se daje nekoj apodiktiski odgovor. Niv gi isfrli na viselina samiot opštestven razvitok i via stanana tega na danot. Artistot na umetničkiot zbor koj go razvaga pravišeto k a k o, poradi silata na svojata vnatrešna njeto stana neizbežno.

A. M. Bolevo pravos
софисти еден зборает
проблем

Интервју на Мила "Нашето
опшtestveno и нашата
интерпретација" —
на културна интервју; 31.

međurepubličkata
tveni potrebi. Veke
Treba da se otkrijat
, obedinuvanje vo
a toa go pretpostavuva
edna pavisoka forma

3. Društvo na pisatelja, a to e odnesuva i na Sojuzot, is znači deka i negovoto i, dodeka negovata odeka organizacijata na vo našiot opštestven obruvanje vo prezenti-

4. "Nezadovolstvoto" i "revoltot", deklarirani vo posledno vreme vo našiot literaturni i dneven pečat proizleguvaat isključivo od li ni motivi. No tie udaraat vo samata osnova na našiot opštestven sistem

1. Vašeto prašanje sodrži eden značilen problem: našeto opštество i našata literatura. Kakov e odrazot na suštinskite opštestveni procesi vo literaturata? Dali e najden najadekvaten umetnički izraz na tie procesi ?

Na ovie i site slični prašanja ne može da se daje nekoj apodiktčki odgovor. Niv gi isfrli na videlina samiot opštествен razvitok i tie stanava tema na denot. Artizmot na umetničkiot zbor koj go rešavaše prašanjeto k a k o, poradi silata na svojata vnatrešna logika se sudri so prašanjeto š t o. Razrešuvanjeto stana neizbežno.

2. Dosegašnite standardni oblici na megrepubličkata sorabotka čmaat vo senkata na vistinskite opštestveni potrebi. Veke ne stanuva zbor za sorabotka od dosegašen vid. Treba da se otkrijat oblici na mnogu potesno povrzuvanje, propivanje, obedinuvanje vo ramkite na ona što e suština na integracijata, a toa go pretpostavuva vključuvanjeto na slobodniot tvorečki razvitok vo edna povisoka forma na kulturnoto dviženje.

3. Društvo na pisatelice, a toa se odnesuva i na Sojuzot, nosi beleg na tipično staleška organizacija. A to znači deka i negovoto vnanie glavno e svrteno kon staleškite interesi, dodeka negovata kulturno-opštествena funkcija e zapostavena. Sé dodeka organizacijata na pisatelice ne si go najde svoeto vistinsko mesto vo našiot opštествен život, ne može da se očekuva nekoe poznačajno podobruvanje vo prezentiranjeto na vistinskite vrednosti.

4. "Nezadovolstvoto" i "revoltot", deklarirani vo posledno vreme vo našiot literaturni i dneveni pečat proizleguvaat isključivo od lični motivi. No tie udiraat vo samata osnova na našiot opštествен sistem

Opštestvenoto upravuvanje vo oblata na kulturata se stava pod prašanje. Se misli deka samo pisatelite možat i smeet da sudat i rešavaat za literaturata i literaturnite problemi. Na toj način vistinskite problemi što bezdrugo postojat, ostanuvaat nastrana, a sopstvenite dilemi se prikažuvaat kako nedorazbiranj^e meѓu opštestvoto i literaturata.

Korenot na ovoj "revolt" leži vo lamtežat za administrativno i birokratsko rešavanje na literaturnite i kulturnite problemi.

5. Slabiot plasman na našata kniga e rezultat i na eden rasčekor meѓu potrebite i realnite možnosti knigata da dojde do svojot čitatel. Bezdrugo, čitatelot e edna od komponentite bez koi ne može da se ostvari vitalitetot i vrednosta na edno umetničko delo. Ne postoi vistinsko umetničko delo, kolku i da e složeno, što ne vospostavuva o d r e d e n komunikativen odnos so čitatelot. Stepenot i karakterot na toj odnos možat da bide najrazlični, no toj sekako ќе bide vospostaven. No, od druga strana, komponentata čitatel ne smee da se apsolutizira.

Koga se zboruva za plasmanot na knigata ne se za potcenuvanje ni pričinite od subjektiven karakter. No ne bi moželo da se reče, ako se imaat predvid samo makedonskite knigoizdatelstva, deka stihijata go rešava ovoj problem, iako elementi na stihijnost postojat.

Od takanarečenata sporedna dejnost, izdavačkite pretprijatija akumuliraat prilično golemi sredstva. Značeen procent odi vo opštestvenite fondovi. Samo knigoizdatelstvoto "Kočo Racin" treba da oddeli ^{3a 1962 r.} kako opšt danok i danok od prometot na malo 34,803.208 dinari. Kade odat ovie sredstva? Samo eden del da se dava za knigata i za unapreduvanje na kulturnite dejnosti, bi moželo da

se očekuwa ublažuvanje na ovoj problem.